

Middellange termijn beleidsagenda

Gemeente Deventer

Investeren in de gastvrije leefstad, duurzame maakstad en creatieve vrijstad

Vastgesteld 8 juni 2011

Inhoudsopgave

Beleidsagenda in één oogopslag	03
Voorwoord van burgemeester Andries Heidema	04
Actuele beleidscontext	05
Inleiding	07
A Ruimte om te leven	08
1. Ruimtelijke agenda	09
2. Wijk- en dorpsvernieuwingsagenda	12
B Meedoen in de samenleving	14
3. Jeugdagenda	15
4. Sociale agenda	17
C Duurzaam en dynamisch	20
5. Duurzaamheidsagenda	21
6. Economische en culturele innovatieagenda	24
D Naar een nieuw evenwicht	27
7. Interactiviteit en partnerschap	28
8. Publieke dienstverlening en zelfbeheer	29
9. Kwestie van Kiezen	30

De illustraties in dit concept zijn afkomstig uit het Wensbeeld Toekomstvisie Deventer 2030

Beleidsagenda in één oogopslag

Thema's	Agenda's	Korte inhoud
Ruimte om te leven	Ruimtelijke agenda	Herijking structuurvisie, grote mobiliteitsprojecten, regie op de ruimtelijke fysieke opgaven en projecten, afronden van stad en dorpen met de (laatste?) grote woon- en werklocaties, van groei naar dynamisch evenwicht
	Wijk- en dorpsvernieuwingsagenda	Herstructurering transformeert tot een proces van permanente vernieuwing van wijken, buurten en dorpen, deels publiek, deels privaat gefinancierd; realiseren van hoge woonkwaliteit combineren wijkgebonden economische functies, voor sociale stijging en groene/sportieve oases
Meedoen in de samenleving	Jeugdagenda	Opgroeien van wieg tot werk; bieden van een optimale uitgangspositie om het leven en het werken aan te kunnen, waar nodig interventies om bij te sturen en te repareren waar het is ontspoord
	Sociale agenda	(Blijven) deelnemen aan de samenleving, maatregelen om maatschappelijke en arbeidsparticipatie in alle opzichten te bevorderen, fysiek en sociaal/economisch gezond en weerbaar zijn en blijven, ook voor minder kansrijke groepen, zorgvragers en ouderen
Duurzaam en dynamisch	Duurzaamheidsagenda	Resultaatgericht werken aan quick wins en lange termijn doelen als energie- en klimaatneutraal en cradle-to-cradle
	Economische en culturele innovatieagenda	Herijking economische visie, stimuleren van economische en culturele innovatie in de samenleving, ondersteunen van starters, afstemming vraagzijde arbeidsmarkt, versterken vestigingsklimaat en maatschappelijk verantwoord ondernemen, inspiratie uit evenementen en cultuurstad
Naar een nieuw evenwicht	Interactiviteit en Partnerschap	Beleid en uitvoering oppakken in samenwerking met bewoners, bedrijven en instellingen; strategische partnerschappen in gemeente, regio, provincie, landelijk en Europees, participatieladder en het aangaan van dialoog
	Publieke dienstverlening en zelfbeheer	Meedenken in plaats van tegendenken, loslaten, deregulering en verminderen handhaving, handelen vanuit zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid; doorontwikkeling wijkaanpak
	Kwestie van Kiezen	Verdiene en bezuinigen in Deventer; oud voor nieuw aanpak; nieuwe verdienmodellen ipv grondbedrijf; burgers en bedrijven als coproductent/medeaandeelhouder; meer doen met geld van anderen; Kaderstelling voor het maken van keuzes dmv beleidsagenda, lange termijn visies en visieontwikkeling per thema/agenda

Voorwoord

Met veel genoegen schrijf ik dit voorwoord bij het concept van deze eerste (middel-)lange termijn beleidsagenda. In dit document vertalen we het wensbeeld van de Toekomstvisie Deventer 2030 in concrete vervolgstappen. Daarmee komt het wensbeeld een flinke stap dichterbij de werkelijkheid. En lossen we als gemeente de belofte in dat het niet bij een wensbeeld zou blijven.

De kernkwaliteiten van Deventer worden in de beleidsagenda verbonden aan de thema's van de gemeente op middellange en lange termijn. Met Ruimte om te leven, Meedoen in de samenleving en Duurzaam en dynamisch pakken we de komende jaren door met verschillende onderliggende inhoudelijke agenda's. Daarmee is de koers voor de komende jaren gezet en weten we wat ons te doen staat.

Maar minstens zo belangrijk is de manier waarop we onze ambities willen vervullen. In het thema Naar een nieuw evenwicht raken we aan drie verschillende aspecten van de uitvoering. De eerste betreft de samenwerking die we zoeken met u, de Deventer gemeenschap, interactief en in partnerschap. De tweede raakt aan de kwaliteit van onze dienstverlening, maar trekt ook een grens daar waar we verwachten dat mensen ook hun eigen verantwoordelijkheid kunnen of zelfs moeten nemen. Het laatste aspect is het meest prangend op dit moment: hoe maken we onze keuzes en stellen we onze prioriteiten in een tijd waarin het economisch en financieel steeds krappere wordt.

De (middel-)lange termijn beleidsagenda is een kompas dat ons helpt verder te komen, op weg naar realisatie van onze ambities. Ik nodig u uit om met ons mee te reizen!

Andries Heidema,
burgemeester

Actuele beleidscontext

Ook Deventer zal zich in de komende jaren verder ontwikkelen tot een kennis- en dienstensamenleving, waarin onze inwoners, bedrijven en organisaties steeds meer leven en werken in netwerken die snel kunnen wisselen. Daarom zijn nieuwe arrangementen nodig die beantwoorden aan de dynamiek van deze en de komende tijd. Mensen mobiliseren, verbinden, ondersteunen en toerusten zijn kernbegrippen daarbij voor de overheid. Kerncompetenties die hierbij horen zijn: gemeenschapszin, verdraagzaamheid, ondernemingslust, creativiteit en doorzettingsvermogen. Kwaliteiten die wij in Deventer koesteren en waar we trots op zijn.

Langere termijn verkenningen, visievorming en kaderstelling op diverse beleidsterreinen uit voorgaande jaren alsook de Toekomstvisie Deventer 2030 en de Staat van Deventer vormen een goede basis voor nieuwe beleidsuitdagingen. Met de doorontwikkeling van de Strategische Toekomstagenda tot een (middel)lange termijn beleidsagenda krijgen wij bovendien een instrument in handen waarmee op integrale wijze en interactieve wijze gewerkt kan worden aan ambities en doelen.

Deventer is met de Toekomstvisie Deventer 2030 een proces gestart dat is gericht op het toekomstperspectief van Deventer. Belangrijke kernkwaliteiten zijn: (1) Ligging aan de IJssel; (2) Groene Platteland; (3) Stad me Historie; (4) Ondernemerschap en Vakmanschap; (5) Culturele Vrijstad; (6) Mensen in Verbinding. Geworteld in onze historie, vormen deze begrippen de fundering van onze toekomstagenda. Zij zijn de kracht van Deventer. Daar kunnen we onze toekomst op bouwen.

In dit licht dienen zich voor Deventer mogelijkheden aan voor een sociaal - economisch offensief. Er liggen strategische kansen op de gebieden van energie, waterbeheer, ICT, onderwijs en zorg. Met deze sectoren is te werken aan innovatie, duurzaamheid, werkgelegenheid en 'social return on investment'. De gemeente krijgt meer ruimte om deze thema's lokaal te verbinden en samen met partners te investeren in duurzame en veilige wijken met multifunctionele voorzieningen die het combineren van werk en privé beter mogelijk maken en inwoners van Deventer kansen geven op ontplooiing dicht bij huis.

Een en ander zal in de context geplaatst moeten worden van een nieuwe beleidagenda van het Rijk, de provincie en de VNG. Hierin zal naar verwachting ingezet worden op forse bezuinigingen om te komen tot een nieuw financieel economisch evenwicht en een duurzame toekomstagenda. Nu de rol van gemeente als eerste aanspreekpunt van de overheid voor burgers wordt erkend, zijn er hoge verwachtingen van de uitvoering van voornemens op gemeentelijk niveau. Steeds meer taken en bevoegdheden van het Rijk worden gedecentraliseerd naar de gemeente. Hierbij wordt uitgegaan van ruimte voor differentiatie en lokaal maatwerk.

Deventer is aan het doorpakken op deze veranderende rol van de overheid, waarin de gemeente meer verantwoordelijkheden krijgt om sociaal maatschappelijke problemen vanuit lokale invalshoeken te benaderen en samen met partners in de stad en op het platteland tot oplossingen te komen. Het Rijk versterkt de gemeentelijke autonomie en regierol (eerste overheid), stimuleert samenwerking tussen overheid, burgers, bedrijven en organisaties en creëert door decentralisatie, deregulering, ontschotting, budgetoverhevelingen en efficiency taakstellingen, hiervoor de

randvoorwaarden. Een andere verdeling van verantwoordelijkheden tussen overheid, markt en samenleving dient zich aan.

De rol van de gemeente verandert en verschuift verder in de richting van bepalen naar sturen, regisseren en faciliteren. Doordat de gemeente steeds minder financiële ruimte heeft, komen meer verantwoordelijkheden bij burgers zelf te liggen. Dat vraagt om goed inspelen op de 'kracht van stad en platteland'. Vertrouwen en samenwerking zijn hierbij sleutelbegrippen. De veranderingen die zijn ingezet bij de gemeente Deventer spelen hier al op in. De grondhouding van ons naar een nieuw evenwicht werkend bestuur is open, transparant, aanspreekbaar, rechtvaardig en slagvaardig. Strategische partnerschappen op stedelijk, regionaal, provinciaal, landelijk, Europees en internaal niveau worden toegejuicht. De gemeente wordt steeds meer de lokale toegangspoort voor medeoverheden.

Zonder een consistente toekomstvaste investering in de digitale overheid is een kwalitatief sterke overheid niet realiseerbaar. Strategische visievorming en uitvoeringskaders voor gemeentelijke regie, vermindering van regeldruk en subsidieverwerving geven hieraan verdere uitwerking en richting. Ook de provincie is een belangrijke partner voor Deventer in deze. De provincie Overijssel beschikt over ruime investeringsmogelijkheden die meerjarig voor boegbeelden worden ingezet.

Verwachting is dat de voorziene aanpak –in navolging van WWB en WMO- de gemeente Deventer op de langere termijn meer beleidsvrijheid zal bieden. Maar mede ingegeven door de huidige economische crisis en de forse op handen zijnde (Rijks)bezuinigingen ook de nodige hoofdbreken ten aanzien van het financiële kader zal geven. Daarom moet rekening worden gehouden met een behoefte aan tussentijdse actualisering van de strategische beleid- en investeringsdoelen. Van belang is dat beleidsplanning voor investeringen, boegbeeldprojecten en subsidieverwerving meebeweegt met de strategische langere termijn ontwikkelingen bij medeoverheden (Europa, Rijk, provincie), zodat de gemeente beter kan blijven inspelen op kansen en bedreigingen die zich vaak onverwacht op kortere termijn voordoen.

Vanuit haar veranderende rol ziet de gemeente Deventer het als haar taak te zorgen voor financiële stabiliteit. Daarom is het belangrijk scherp te sturen op beschikbare middelen en voortdurend prioriteiten te stellen als het gaat om lokale ambities. De ingezette actie 'Een Kwestie van Kiezen: verdienen en bezuinigen in samenspraak met de samenleving' kan daarmee uitgroeien tot een meer permanent strategisch proces van herijking en herschikking van prioriteiten en middelen. Dit houdt niet alleen in dat de eigen financiën op orde moeten zijn, maar ook dat in overleg met het bedrijfsleven, de woningbouwcorporaties en onderwijs- en zorginstellingen middels een Economische Kopgroep wordt ingezet op stimulerende maatregelen.

Zo wordt gezamenlijk gebouwd aan een robuust, kansrijk en evenwichtig toekomstbestendig Deventer beleid, dat in de komende jaren onder meer zijn weg zal vinden in een economische visie en uitvoeringsstrategie Deventer 2020 en een structuurvisie Deventer 2035. Sturen op basis van vertrouwen is daarbij cruciaal. Onze burgers, bedrijfsleven en organisaties verwachten een open houding en ruimte voor hun inbreng. De participatielader geeft daarvoor goede handvaten, waarbij met de hogere treden (coproductie, zelfbestuur) nog verder ervaring opgedaan zal moeten worden.

Inleiding

Deze Beleidsagenda geeft de koersbepalende thema's en agenda's van Deventer voor de middellange termijn, dat wil zeggen voor een periode van circa 4 tot 8 jaar. Drie documenten vormen de grondslag voor deze beleidagenda: de Toekomstvisie Deventer 2030 met de daarbij behorende Strategische toekomstagenda en het Coalitieakkoord 2010-2014. Ook bestaande beleidskaders zijn als bouwstenen benut.

De beleidsagenda dient ter ondersteuning van het:

- behouden van focus op de koers- en gezichtbepalende thema's en agenda's van de gemeente
- versterken van het externe profiel van Deventer bij partners in de gemeente en daarbuiten (waaronder provincie en rijk)
- verkrijgen van externe financieringsstromen op deze thema's en agenda's
- verzorgen van de externe communicatie over deze thema's en agenda's van de gemeente
- monitoren van deze thema's en agenda's
- (half)jaarlijks actualiseren van de thema's en agenda's

De aanleiding voor het opstellen van de Beleidsagenda is het besluit van de gemeenteraad van 1 juli 2009 tot doorontwikkeling van de Strategische Toekomstagenda tot een (middel)lange termijn beleidsagenda voor de komende collegeperiode. De wensbeelden uit de Toekomstvisie 2030 zouden daarbij als richtinggevende bouwstenen moeten worden benut. In maart 2010, kort voor de gemeenteraadsverkiezingen, is als tussenproduct de ambtelijke verkenning (middel)lange termijn beleidsagenda uitgebracht. Na de vorming van het nieuwe college van B&W is het opstellen van de definitieve beleidsagenda opgepakt.

In de beleidsagenda zijn drie inhoudelijke thema's ("wat") onderscheiden: Ruimte om te leven, - Meedoen in de samenleving en Duurzaam en dynamisch. Daarnaast is één thema over de wijze van werken ("hoe") benoemd: Naar een nieuw evenwicht. Deze thema's zijn verder uitgewerkt in negen 'agenda's, die de ruggengraat vormen voor de ambitie en inzet van Deventer voor de komende jaren:

- Ruimtelijke agenda
- Wijk- en dorpsvernieuwingsagenda
- Jeugdagenda
- Sociale agenda
- Duurzaamheidsagenda
- Economische en culturele innovatieagenda
- Interactiviteit/Partnerschap
- Publieke dienstverlening/Zelfbeheer
- Kwestie van kiezen

Halfjaarlijks worden beleidsmaatregelen en beleidsvoornemens van de gemeente getoetst aan de evoluerende prioriteiten in het licht van de (strategische) doelstellingen van de beleidsagenda en de voorgenomen decentralisatie-, bezuiniging- en efficiëncytaakstellingen vanuit het rijk en de medeoverheden (implementatie en anticyclisch maken). De Staat van Deventer helpt ons in de volle breedte de effectiviteit van beleid te bepalen, naast diverse specifieke rapportages en monitors.

A Ruimte om te leven

Een stad met historie, gelegen aan de mooiste rivier van Nederland, een gaaf groen ommeland: deze drie kernkwaliteiten van Deventer uit de Toekomstvisie 2030 zijn voor ons de basis om verder te werken aan een hoogwaardige ruimte om te leven. Hoogwaardig in termen van ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid.

Na een zeer lange periode van forse groei komt Deventer nu in een fase van afvlakkende groei en op den duur stationaire bevolking. Naar huidig inzicht zal het inwoneraantal van de gemeente aanmerkelijk minder groeien dan in het structuurplan uit 2005 werd verwacht. Niettemin lijkt stadsuitleg ook na Steenbrugge nog nodig. Dat vraagt de komende jaren om keuzen, in samenhang met onder meer bereikbaarheid en de wateropgaven. Keuzen die ook regionaal moeten worden afgewogen. Maar de grenzen van de stadsuitleg zijn duidelijk in zicht. Goed ingerichte stadsranden worden daarom belangrijker. De aandacht bij de inrichting van de ruimte zal steeds meer op wijk- en buurtvernieuwing komen te liggen. Wij zien wijkvernieuwing als een permanent proces. Steeds meer zal het daarbij gaan om kleinschalige ingrepen met maatwerk-oplossingen.

Deventer wil een aantrekkelijk vestigingsplaats voor bedrijven blijven. Het Bedrijvenpark A1 zal daartoe duurzaam, functioneel en aantrekkelijk worden ingericht. Net als bij woonwijken is ook de vernieuwing van bestaande bedrijventerreinen een permanent proces. In aansluiting op de organische transformatie van het Havenkwartier zal ook het bij de tijd houden van andere bestaande terreinen zoals Kloosterlanden van ons de nodige aandacht krijgen.

In de dorpen zijn de effecten van de demografische verandering zoals stagnerende groei en vooral vergrijzing eerder zichtbaar dan in de stad. En de effecten daarvan zijn directer voelbaar, bijvoorbeeld in de voorzieningen en de zorg. Daarom zal voor elk dorp samen met de bewoners een gewenst toekomstperspectief worden gemaakt, op basis waarvan de komende jaren samenhangende beleidskeuzen gemaakt kunnen worden.

De inrichting van de ruimte is een verantwoordelijkheid van overheid en bewoners samen. Het gebiedsgericht werken en gebiedsgericht programmeren biedt daarvoor in veel gevallen een goed kader. Enerzijds omdat daarmee de samenhang tussen verschillende beleidsvelden wordt versterkt. Anderzijds om wijken en vooral buurten een geschikte afbakening zijn om de wensen van bewoners, ondernemers en andere belanghebbende partijen in een buurt goed in beeld te krijgen. Ook kan zo hun kennis van de eigen buurt goed worden benut. Die wensen en kennis zijn sturend voor ons handelen (rekening houdend met de eigen verantwoordelijkheid van het openbaar bestuur).

Het thema Ruimte om te leven wordt operationeel gemaakt in 2 agenda's:

- Ruimtelijke agenda
- Wijk- en dorpsvernieuwingsagenda

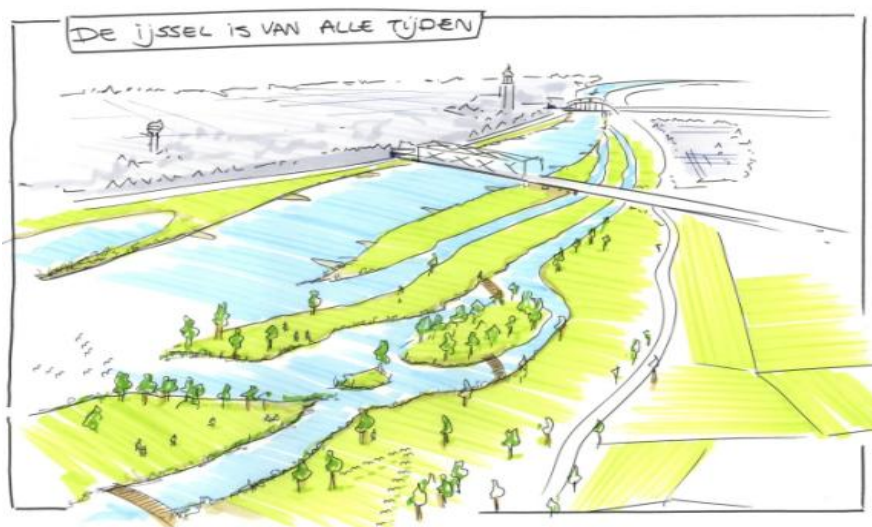
1 Ruimtelijke agenda

De ruimtelijke agenda voor de komende jaar is voor een groot deel al bepaald. Met het structuurplan Deventer 2025, de Visie Binnenstad-Zuid, het programma A1-zone en diverse andere beleidskaders geven we richting aan de gewenste ontwikkeling. De economische crisis en vooral de gevolgen daarvan voor de woningmarkt, maar ook de gewijzigde demografische vooruitzichten (afnemende groei en in de dorpen mogelijk krimp) zijn voor ons aanleiding om de lange termijn beleidskaders en de structuurvisie te vernieuwen en de programma's op onderdelen bij te stellen.

Wonen: De stagnatie op de woningmarkt als gevolg van de economische crisis is tijdelijk, maar de structurele behoefte aan nieuwe woningen zal op langere termijn afnemen. Steenbrugge is de grootste nieuwe woonlocatie, duurzaam en met een dorps karakter. De uitbreiding van de woningvoorraad vindt verder zo veel mogelijk plaats binnen de grenzen van de bestaande stad: op inbreidingslocaties en door sloop-nieuwbouw in herstructureringswijken. In verband met de crisis en de gevolgen daarvan voor de woningmarkt stellen wij de programmering van woningen (kwantitatief en kwalitatief) bij.

Werken: We starten de aanleg in 2011 van het Bedrijvenpark A1 en de ontsluiting daarvan aan de west- en oostzijde (spoortunnel). Start in 2011 van geleidelijke transformatie van het Havenkwartier naar een multifunctioneel woon- en werkgebied met respect voor en benutting van het industrieel erfgoed. Ook het behoud van de waarde van de andere bestaand bedrijventerreinen, zoals Kloosterlanden en het Hanzepark.

Bereikbaarheid: Een besluit van het rijk over het voorkeursalternatief voor capaciteitsverruiming van de A1 met de de IJsselpassage en het reserveren van middelen daarvoor is dringend gewenst. In samenhang daarmee werken wij aan de verkeerskundige opwaardering van de verbindingen van de A1 met het station en met de oost- en noordzijde van de stad (Hanzewegtracé). Dat is nodig vanwege de autonome groei van het verkeer en de vele nieuwe woningbouwlocaties in de invloedssfeer van het Hanzewegtracé zoals Steenbrugge en diverse inbreidingslocaties.

Stadsassen en stationsomgeving: De ruimtelijke dynamiek van de stad zal in belangrijke mate langs deze stadsassen plaatsvinden. Bij de verbinding tussen de A1 en het station gaat het daarbij om de

stationsomgeving (inclusief kenniscluster aan de oostzijde van het station), Havenkwartier en Bergweide. Wij zien daarbij kansen voor het versterken van de beeldkwaliteit langs de stadsassen, met name van de entree van de stad vanaf de A1.

Binnenstad: Versterking van de cultuurpleinen en de relatie met de IJssel, locatiekeuzen voor en realisering van culturele functies (bibliotheek en filmtheater), locatiekeuzen en realisering parkeergelegenheid bij en in de binnenstad.

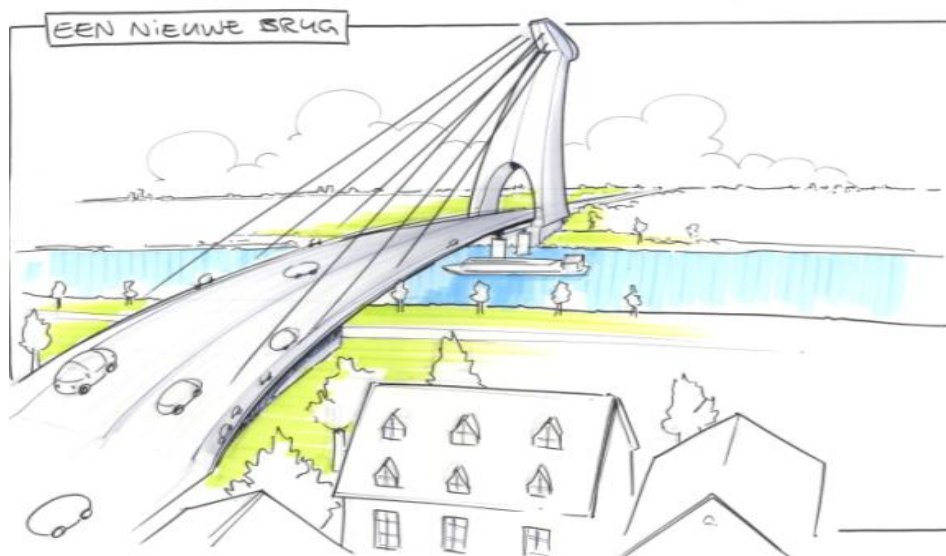
Ruimtelijke structuurvisie: Argumenten om over enkele jaren het structuurplan uit 2005 te actualiseren zijn wat ons betreft: de demografische ontwikkelingen, locatiekeuzen voor stadsuitleg na Steenbrugge, al dan niet in samenhang met verdergaande maatregelen aan de IJssel (Ruimte voor de Rivier) en een nieuwe IJsselkruising, “herstructurering nieuwe stijl “ (permanent proces van organische wijkvernieuwing) en afstemming op de provinciale Omgevingsvisie.

Natuur, landschap, plattelandontwikkeling: “Het groene platteland” is één van de zes kernkwaliteiten in de Toekomstvisie Deventer 2030. Behoud en ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden, waaronder de biodiversiteit, en realisering van de (herijkte) ecologische hoofdstructuur is daarom belangrijk. Dat draagt ook bij aan de economische vitaliteit van het platteland. De ingrijpende veranderingen in de agrarische sector vragen om versterking van aanvullende economische dragers zoals recreatie en toerisme; de groene kwaliteiten van ons platteland zijn daarin een kernwaarde. Via planologisch beleid en toezicht wordt een goede landschappelijke inpassing van nieuwe ontwikkelingen op het platteland bevorderd, met ruimte voor vernieuwend ondernemerschap.

Activiteiten:

- Stadsassen: opwaardering van de verkeersfunctie (auto, o.v. en fiets), versterking van de beeldkwaliteit en plaatselijk functionele transformatie langs de verbindingen tussen A1 en de stad (o.a. stadsas als bedrijfsallee en zichtlocatie)
(*boegbeeld*)
- Stationsomgeving: versterking vervoerswaarde van het station door aanpassing in de directe omgeving: derde perron, herinrichting busstation, verdubbeling fietsenstalling. Gebiedsontwikkeling aan de oostzijde (Saxion/Tauw/ROC, Campus) en mogelijk op langere termijn aan de westzijde (TGP)
(*boegbeeld*)
- “Stad aan de IJssel”: kwaliteitimpuls binnenstad en IJsseloevers, invulling cultuurpleinen en kwaliteitsimpuls IJsseloever Rembrandtkade
(*boegbeeld*)
- Sluiskwartier: locatieontwikkeling in combinatie met het onderzoeken van de haalbaarheid van de verschillende (burger-)initiatieven met betrekking tot die locatie

- Havenkwartier: realisering van het “Vlaamse Model”: organische revitalisering en transformatie van het gebied, inspeland op de aanwezige kwaliteiten, waaronder industrieel erfgoed. (*boegbeeld*)
- Uitvoeren maatregelen uit de bedrijventerreinenvisie, gericht op behoud kwaliteit van ondernemen op bedrijventerreinen: verbeterplan Hanzepark – Kloosterlanden, opstellen lokale monitor bedrijventerreinen aansluitend bij de IBIS-monitor van het rijk, opstellen plan behoud waarde vastgoed.
- Herfaseren van uitleglocaties (Steenbrugge, Eikendal, locaties Schalkhaar, Bathmen) en inbreidingslocaties (Park Zandweerd, ziekenhuislocaties, T&D-terrein e.a.)
- Samenhangende visie op en versterking van de stadsranden (o.a. Masterplan Zandwetering, IJsseloevers, bufferzone Bedrijvenpark A1 en randen van de Vijfhoek)
- Ontwikkeling Bedrijvenpark A1 tot een regionaal, hoogwaardig en duurzaam bedrijfsterrein
- Actualisering welstandsnota: vereenvoudiging, vastleggen van karakteristieke kenmerken, met meer ruimte en verantwoordelijkheid bij degenen die bouwplannen ontwikkelen.
- Monitoren: systematisch meten van relevante indicatoren, o.a. voor bevolkingsontwikkeling, woningbehoefte, leefbaarheid en bereikbaarheid/parkeren, ten behoeve van de herijking en programmering op korte en langere termijn
- Actieve gemeentelijke bijdrage aan de realisering - door provincie en grondeigenaren – van de herijkte ecologische hoofdstructuur voor 2018.

2 Wijk- en dorpsvernieuwingsagenda

Samen met bewoners en andere partners werken wij aan het toekomstbestendig maken en houden van de woonwijken en de dorpen. Sociale stijging en kwaliteitsverbetering van de fysieke omgeving gaan daarbij hand in hand. Empowerment, leefbaarheid, duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit zijn de kernwoorden. Grootschalige herstructurering van de oudere woonwijken zal overgaan in kleinschalige, organische wijkvernieuwing en het toekomstbestendig houden van de dorpen. De wijkmonitor geeft ons aan wanneer welke wijk op welke punten aan vernieuwing toe is. Dat maakt een meerjarige programmatische aanpak van wijkvernieuwing mogelijk. We voorkomen daarmee grootschalige ingrepen in de toekomst.

Herstructurering Rivierenwijk en Keizerslanden: De grootschalige aanpak van de beide herstructureringswijken wordt voortgezet en afgerond.

Rivierenwijk: meer verbinding van de beide delen van de wijk in combinatie met capaciteitsverruiming van de Amstellaan, realisering van de brede school, versterking van de groenstructuren (Venenplantsoen).

Keizerslanden: vernieuwing van het winkelcentrum Keizerslanden, versterking van de groenstructuur in en langs de wijk (Keizerspark, Park Zandwetering), ziekenhuislocaties en andere inbreidingslocaties, wijkvoorzieningencentrum.

Voorstad- Oost: Het Uitvoeringsprogramma Voorstad-Oost wordt samen met partners in de wijk en daarbuiten, waaronder de provincie Overijssel, gerealiseerd.

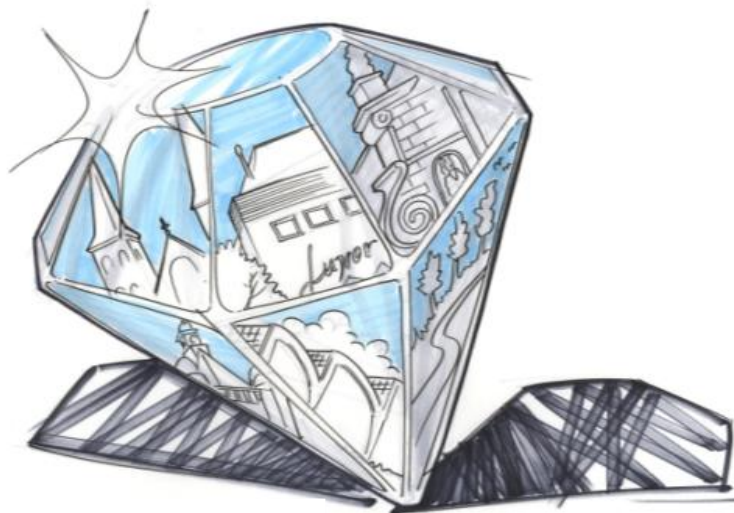
Wijkvernieuwing in andere wijken: De wijkvernieuwing in het Rode Dorp, Oostrik, Zandweerd-noord en andere wijken, zal minder grootschalig zijn; organischer/natuurlijker en meer maatwerk. Ook hier gaan sociale en fysieke doelen en maatregelen hand in hand. Door een sterk gebieds- of buurtgerichte aanpak wordt de samenhang bevorderd en de invloed van bewoners versterkt. De regiefunctie van gemeente en/of corporatie wordt per gebied bepaald.

Dorpen: Het toekomstbestendig houden van de dorpen bij de vergrijzing en dalende (groei van) bevolking vraagt om keuzen en beleidsmaatregelen die per dorp verschillend kunnen zijn.

Activiteiten:

- Buurt- en Wijkvernieuwing: voortzetten en afronden herstructurering Rivierenwijk en Keizerslanden, realisering Uitvoeringsprogramma Voorstad-Oost (*boegbeeld*)
- Verbreding van de herstructurering naar een permanent proces van wijk- en buurtvernieuwing.
- Gebiedsgericht werken: handen en voeten geven aan een werkwijze die de samenhang in de wijkvernieuwing waarborgt en de betrokkenheid en invloed van bewoners versterkt. Voor een aantal gebieden die bijzondere aandacht behoeven een (tijdelijke) gebiedsgerichte aanpak, anderzijds voor alle buurten een (permanentende) gebiedsgerichte programmering en monitoring om daarmee de kans op toekomstige 'probleemwijken' te verkleinen.
- Wijken werken: samenhangende aanpak van sociaaleconomische kansen door een wijkgerichte benadering. Samen met organisaties en instellingen in de wijk.
- Opstellen dorpsvisies voor Lettele, Loo, Diepenveen, Schalkhaar, Bathmen en Okkenbroek, in aansluiting op de door de bewoners opgestelde dorppontwikkelingsplannen (DOP's).
- Wijkmonitor: systematisch meten van relevante indicatoren, o.a. de bestaande monitoring Rivierenwijk, Keizerslanden en Voorstad-Oost, buurtsignalering, sociaaleconomische positie buurten en opwaardering openbare ruimte, ten behoeve van de programmering van de wijkvernieuwing op korte en langere termijn

B Meedoen in de samenleving

Deventer heeft van oudsher een sociaal klimaat. Dit uit zich doordat veel mensen een actieve bijdrage aan leveren aan allerhande sociale verbanden en bindingen in de stad. Een sociale dynamiek waar Deventer trots op kan zijn. Wij koesteren het feit dat we veel kunnen overlaten aan de kracht van de stad en het platteland. Een kracht die ook drijft op noaberschap en vrijwilligers. Eén van de kernkwaliteiten van Deventer volgens de Toekomstvisie 2030 is “Mensen in verbinding”. Desondanks zijn er ook groepen die aan de zijlijn staan. De gemeente vindt dat iedereen meetelt en wil dat iedereen meedoet.

Stimuleren en faciliteren van emancipatie van minderheden en maatschappelijke betrokkenheid van mensen met een fysieke of sociale beperking is daarbij een hoeksteen. Het gaat om zelfredzaamheid, maatschappelijke deelname en arbeidsparticipatie. Dit is en blijft een eerste verantwoordelijkheid van de mensen zelf. Zij die steun nodig hebben kunnen rekenen op een ondersteuningsstructuur. Deze begint al in de naaste omgeving van de mensen zelf (familie en/of burens) en kan – indien nodig – ook geboden worden door maatschappelijke organisaties in wijken en dorpen.

Meedoen draagt bij aan de sociale samenhang in de dorpen, wijken en buurten. En leidt tot een participatiemaatschappij die mensen uitnodigt het heft in eigen hand te nemen en de eigen arrangementen te organiseren. Daarbij kan veel overgelaten worden aan de kracht van de stad en het platteland, maar de overheid zal daarin ook een actieve rol spelen. Met name in de ondersteuningsstructuur voor de opvang en opvoeding van kinderen en jongeren. In steeds meer gezinnen met kinderen werken beide ouders, goed voor de economie. Brede scholen zijn een uitkomst voor deze gezinnen: een combinatie van peuterspeelzalen, onderwijs, kinderdagopvang, naschoolse opvang, sport en cultuur levert dagarrangementen voor kinderen en ouders. Verruimde openingstijden (na werktijd) van voorzieningen zijn daarbij vanzelfsprekend.

Deventer wil goede zorg voor haar inwoners, zowel voor jong als voor oud. Een goed leefklimaat en een goede en gezonde toekomst maken daar onderdeel van uit. Het komt voor dat dit niet vanzelfsprekend is. Een sterke regiefunctie draagt er zorg voor dat organisaties en instanties op diverse terreinen samenwerken zoals tussen onderwijs, zorg, politie en welzijnswerk. Voor ouderen en mensen met een beperking is het wenselijk dat zij kunnen blijven wonen in de voor hen vertrouwde omgeving. Goede voorzieningen voor wonen, welzijn en zorg zijn hiervoor nodig. Er zijn hier echter grenzen. Die betreffen zowel de betaalbaarheid van voorzieningen als de beschikbaarheid van goed gekwalificeerd personeel (vergrijzende beroepsbevolking). Bij ouderen gaat het niet alleen om zorg maar ook om aandacht en contact. Binnen de dynamiek van het wonen, welzijn en zorg zal er een steeds groter beroep gedaan gaan worden op mantelzorgers en vrijwilligers. Er is aandacht voor hen die onder het bestaansminimum dreigen te zakken.

Tot slot is het belangrijk dat mensen zich veilig voelen. Veilig in eigen huis, straat, wijk, dorp of stad. Het gevoel van veiligheid en vertrouwen is randvoorwaardelijk voor het meedoen in de maatschappij. Het thema Meedoen in de samenleving wordt operationeel gemaakt in 2 agenda's:

- Jeugdagenda
- Sociale agenda

3 Jeugdagenda

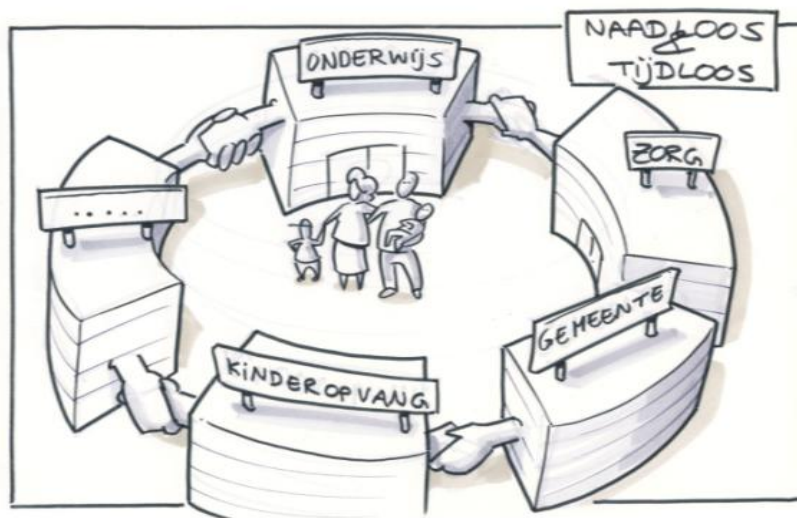
Het jeugdbeleid is er op gericht dat jong volwassenen hun draai in de maatschappij vinden. Dat is niet alleen een verantwoordelijkheid van ouders en familie maar ook van degenen die daar beroepshalve bij betrokken zijn en van de overheid. Wij streven daarom naar gedeelde opvattingen over opgroeien en opvoeden. Het hebben van startkwalificaties is een belangrijke voorwaarde voor het vinden van een plek op de arbeidsmarkt. Dat vraagt om terugdringen van schooluitval en versterking van de verschillende vormen van onderwijs. De rol van de gemeente bij het jeugdbeleid zal als gevolg van decentralisatie van rijks- en/of provinciale taken worden versterkt. Dit betekent dat Deventer de verantwoordelijkheid krijgt over de jeugdzorg. Deventer streeft samen met de organisaties op het terrein van jeugdzorg en jeugdbeleid naar een samenhangende voorzieningen structuur. Deze structuur is randvoorwaardelijk en draagt er toe bij dat kinderen en jongeren zich op hun toekomst in de maatschappij kunnen voorbereiden.

Opgroeien en opvoeden: Breed gesprek met betrokkenen om gedeelde opvattingen over opvoeden en opgroeien te bevorderen, zodat de opvoedkundige rol van de samenleving wordt versterkt.

Vroeg- en voorschoolse educatie: Bedoeld om achterstanden weg te werken en zo een goede start van de schoolloopbaan mogelijk te maken. Kan ook bijdragen aan het tijdenbeleid.

Brede school: Verdere invulling van het concept brede school om achterstanden weg te werken en segregatie tegen te gaan.

Beroepsopleidingen: Stimuleren van onderwijs dat aansluit op de arbeidsmarkt en op de leefwereld van jongeren.

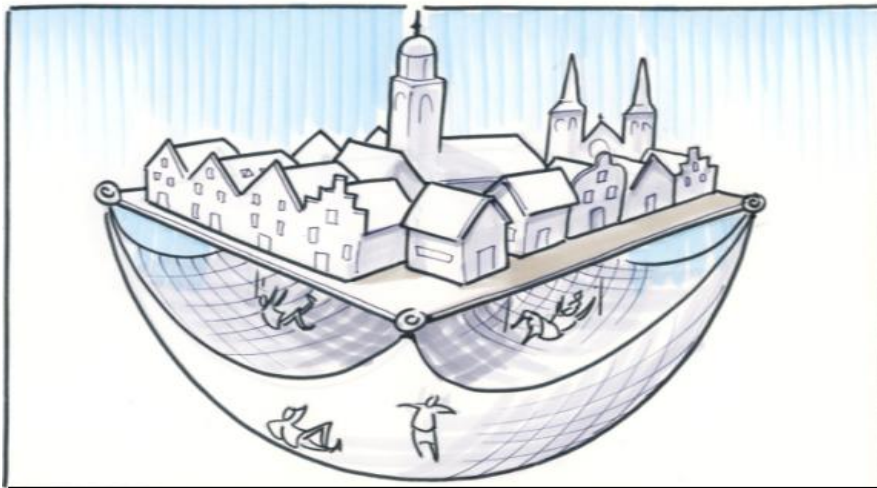
Activiteiten:

- Uitvoeringsprogramma van de visie op het jeugdbeleid: “van wieg naar werk” opstellen en uitvoeren
- Sluitende en integrale aanpak probleemjongeren: voor jongeren die uit de boot dreigen te vallen of gevallen zijn. Hierbij vindt samenwerking plaats tussen organisaties vanuit diverse disciplines (onderwijs, veiligheid, arbeidsmarktbeleid, wijkaanpak) met als doel toegesneden integrale hulpverlening en sociale activering
- Doorontwikkeling concept brede school gericht op een verdere samenwerking van basisscholen met andere partners die zich bezig houden met de opvoeding en opvang van kinderen
- Vroeg- en voorschoolse opvang (VVE): wegnemen van achterstanden ten behoeve van een goede start van de schoolloopbaan
- Onderwijs dat aansluit op de leefwereld van jongeren, zoals Techniek onder één dak
- Centrum voor Jeugd- en gezin (CJG) verankeren in de samenleving zodat ouders makkelijk de weg kunnen vinden bij vragen, informatie en advies over kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar. Het CJG heeft een verbindende en versterkende rol in de opvoedkundige rol van de samenleving en doet een appel op de eigen kracht van de samenleving ten aanzien van de opvoedtaak.
- Stimuleren van werkervaringsplaatsen voor jongeren: bestemd voor jongeren die om uiteenlopende redenen noch deelnemen aan het arbeidsproces, noch naar school gaan. Zij kunnen zo werkervaring opdoen en de benodigde kwalificaties halen
- Monitoren: systematisch meten van relevante indicatoren, o.a. de jeugdmonitor, ten behoeve van de herijking en programmering op korte en langere termijn

4 Sociale agenda

In de binnenkort op te stellen sociale agenda worden de diverse activiteiten in het sociale domein samengebracht in een programmatisch kader en voorzien van een strakkere regie. De vastgestelde kaders zoals de Sociale structuurvisie, “wijken werken”, het handelingskader voor een participatiebevorderend beleid en de visie “Van Wieg naar Werk” zijn daarvoor de basis. De sociale structuurvisie is aan vernieuwing toe, ook omdat de verantwoordelijkheden van de gemeente in het sociale domein door decentralisatie naar verwachting zullen toenemen. Effectiviteit maar ook efficiency in de uitvoering zijn door het samenvoegen van uitvoeringsregelingen en uitvoeringsorganisaties onder regie van de gemeente een kans maar ook een noodzaak gezien de sterk teruglopende middelen van rijkszijde. Ook voor de sociale agenda is het gebiedsgericht werken in veel gevallen een goede ingang. In de wijkaanpak zal de sociale agenda meer op de voorgrond komen.

Sociale uitvoeringsagenda: De sociale uitvoeringsagenda zal een samenhangend overzicht geven van de vastgestelde sociale kaders en de programma's en uitvoeringsactiviteiten die op basis daarvan plaatsvinden. Het is een leidraad voor de gemeente zelf en voor de partners in het sociale domein.

Opvang en zorg: Sluitende ketens voor de meest kwetsbaren, zowel kinderen als zij die om wat voor reden dan ook niet in staat zijn voor zichzelf te zorgen of voor zichzelf kunnen/durven op komen. In samenwerking met het centrum voor jeugd en gezin deze keten uitbreiden naar gezinnen met een multiproblematiek.

Participatie: Op basis van het Handelingskader participatie worden de verschillende vormen van deelname aan de samenleving gestimuleerd: sociale participatie (sociale contacten, vermijden van vereenzaming), maatschappelijke participatie (het nemen van verantwoordelijkheid, vooral in de eigen buurt en wijk).

Arbeidsparticipatie: Deelname aan de arbeidsmarkt, zo mogelijk met betaald werk, zo nodig met onbetaald werk maar op zodanige wijze dat iedereen een actieve bijdrage levert aan de samenleving.

Wijken werken: Gebiedsgericht realiseren van sociaal-economische stijging door het verkleinen van de afstand tot scholing en arbeidsmarkt en het verhogen van de arbeidsparticipatie.

Woonservicezones: Bevorderen dat mensen kunnen blijven wonen in de wijk of het dorp waar ze zich thuis voelen door clustering van zorgvoorzieningen binnen een woonservicezone en passende woonvormen op beperkte afstand daarvan.

Diversiteit en integratie: Stimuleren van participatie van minderheden en hierbij rekening houden met verschillen in afkomst, leefstijl en generatie.

Vergrijzingkansen en opgaven: Het aantal 65-plussers in de gemeente zal de komende decennia bijna verdubbelen. Het gaat om een bevolkingsgroep die een grote maatschappelijke betrokkenheid heeft. Dat biedt kansen, onder meer voor versterking van de inzet van vrijwilligers. Een opgave ligt vooral in het voldoen, wellicht in nieuwe vormen, aan de sterk toenemende vraag naar zorg.

Activiteiten:

- Wijk aanpak: verbinden van de fysieke en sociale componenten in de wijk aanpak door een meer integrale, brede aanpak; methodiek zoals bronmethode, methodiek Rechttop en Eropaf; aandacht voor de rol van Raster
- Iedereen actief: stimuleren dat iedereen in Deventer een actieve rol vervult en een zinvolle bijdrage levert aan de samenleving; stimuleren dat basisvaardigheden bij iedereen aanwezig zijn, in het bijzonder aandacht voor laaggeletterdheid
- Activeringstrajecten betaald en onbetaald werk beschikbaar hebben voor mensen zonder baan en met/zonder uitkering zodat mensen zich kunnen blijven ontwikkelen en hun toekomstperspectief verbetert
- Sociale participatie: verbreden van sociale contacten, voorkomen vereenzaming
- Maatschappelijke participatie: nemen van verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving of breder in de samenleving, onder andere door vrijwillig tijd te besteden aan bestuurstaken of door eigen kennis en ervaring te delen met anderen op wijkniveau
- WMO: kantelen van de WMO aanpak, cliënt en niet het aanbod voorop, welzijn voorkomt zorg, verbreding van het lokale zorgpakket en meer bereik van specifieke doelgroepen
- Accommodatiebeleid: efficiënter gebruik van ruimte en voorzieningen voor onderwijs, sport, cultuur, zorg en samenlevingsopbouw in de wijken en dorpen; speeltuinen en buurthuizen beter benutten als centrale ontmoetingsplek in wijken
- Woonservicezones: implementatie van de woonservicezones in de 14 aangewezen gebieden in samenwerking met de kopgroep Wonen, welzijn en zorg en het platform Wonen, welzijn en zorg

- Regiekamer: doorontwikkelen van dit concept om te komen tot regie en het afstemmen van zorg, welzijn en re-integratie voor mensen met problemen op meerdere leefdoeinen (multiproblematiek)
- Huiselijk geweld: het bieden van een structuur om huiselijk geweld (fysiek en psychisch) te stoppen en te voorkomen.
- Bestendigen van het Veiligheidshuis: samenwerking tussen zorg –en justitieketen verbeteren en daar waar nog geen samenwerking is - of onvoldoende slagkracht heeft - een impuls geven gericht op een integrale, probleemgerichte aanpak om de objectieve en subjectieve sociale veiligheid te bevorderen.
- Monitoren: systematisch meten van relevante indicatoren, o.a. voor participatie, huiselijk geweld en veiligheid, ten behoeve van de herijking en programmering op korte en langere termijn.

C Duurzaam en dynamisch

Een culturele vrijstad met ondernemerschap en vakmanschap, dat zijn kernkwaliteiten uit de Toekomstvisie Deventer 2030 die Deventer in culturele en economische zin typeren. Met meer dan 5.000 jaar historie en met een rijke culturele en handelsgeschiedenis zitten duurzaamheid en dynamiek in de genen van Deventer.

De economische ontwikkeling versterkt de urgentie voor ingrijpende koerswijzigingen. Deze wijzigingen zijn noodzakelijk om de werkloosheid te beperken, bedrijven overeind te houden, aan te kunnen haken als de economie weer aantrekt en de overheidsfinanciën gezond te maken. De afgelopen jaren stonden in het teken van de kredietcrisis. Daartoe zijn korte termijnmaatregelen genomen. Inmiddels is duidelijk dat we te maken hebben met een economische crisis die veelomvattend is en waarvan we de effecten nog lang zullen voelen. Daarom vinden we het belangrijk om naast concrete lokale maatregelen te zoeken naar meer fundamentele oplossingen en maatregelen voor de lange termijn.

Nu de financiële ruimte de komende jaren beperkter wordt, willen we bij onze beleidskeuzen selectief zijn: scherp kiezen tussen onvermijdelijk en minder noodzakelijk. Hierbij willen we evenwichtig versoberen, maar wel de gemeente duurzaam versterken. Deventer is op weg naar balans tussen people, planet en profit. Politiek en bestuur willen daar leiding aan geven, in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen, zoals in de economische kopgroep. Na de economische crisis moeten we gereed zijn om krachtig door te kunnen bouwen aan een duurzaam en dynamisch Deventer.

Klimaat- en energieneutraliteit, duurzame gebiedsontwikkeling en het reduceren van afvalstromen staan centraal in de duurzaamheidsagenda. De combinatie van duurzaamheid en economische dynamiek in één thema is geen toeval. Het tempo van de transformatie tot een duurzame samenleving zal vooral voornamelijk gedicteerd worden door de economische haalbaarheid en betaalbaarheid. Maar ook andersom: duurzaamheid zal zich de komende jaren ontwikkelen tot een economische factor van betekenis. Gezien de aanwezige sterktes in de Deventer economie liggen hier grote kansen. Het ondernemerschap en het vakmanschap uit de toekomstvisie krijgen in dit opzicht alle ruimte.

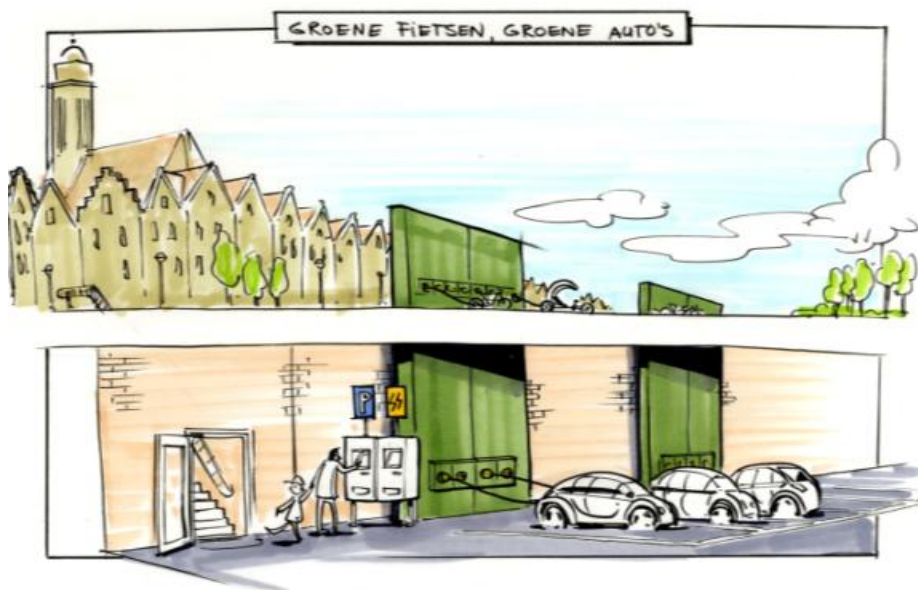
In het Havenkwartier versterken cultuur en economie elkaar in de organische revitalisering en transformatie van dit gebied. Het is een broedplaats voor vrijdenkers, ondernemers, kunstenaars en onderzoekers. Het cultureel en creatief klimaat in Deventer stimuleert en inspireert ondernemers, instellingen en burgers en is gebaat bij dynamiek, vernieuwing en verandering. Met een aantrekkelijke binnenstad, goede culturele voorzieningen, kleine en grootschalige evenementen binden we creatievelingen, kenniswerkers en studenten. Het maakt Deventer aantrekkelijk voor bewoners, bezoekers en vestigers.

Het thema Duurzaam en dynamisch wordt operationeel gemaakt in 2 agenda's:

- duurzaamheidsagenda
- economische en culturele innovatieagenda

5 Duurzaamheidsagenda

Resultaatgericht werken aan quick wins en gelijktijdig werken aan lange termijn doelen als energie- en klimaatneutraal en cradle-to-cradle, dat zijn de kenmerken van de duurzaamheidsagenda. De komende jaren staan het realiseren van een energieneutraal Deventer en duurzame gebiedsontwikkeling centraal. Hierbij zoeken we samenwerking met het bedrijfsleven, maatschappelijke actoren en met de ontwikkelingen op dit vlak in de provincie Overijssel, de regio Stedendriehoek en het Rijk. Het economisch zelfdragend vermogen van duurzame initiatieven is uitgangspunt. Samenwerkingsafspraken met private ondernemingen verschaffen het benodigde risicodragend kapitaal. Subsidiestromen worden ingezet om bestaande bedrijfsprocessen te verbeteren en ingesleten gedragpatronen te veranderen. Met de provincie Overijssel wordt een duurzaamheidspact gesloten.

Klimaatneutrale woningen: De woningbouw in Steenbrugge zal klimaatneutraal zijn. Daarnaast ligt de nadruk op het verbeteren van de bestaande woningvoorraad. Daar is op korte termijn de meeste winst te behalen. Samen met particuliere woningeigenaren en corporaties worden energiebesparende maatregelen genomen.

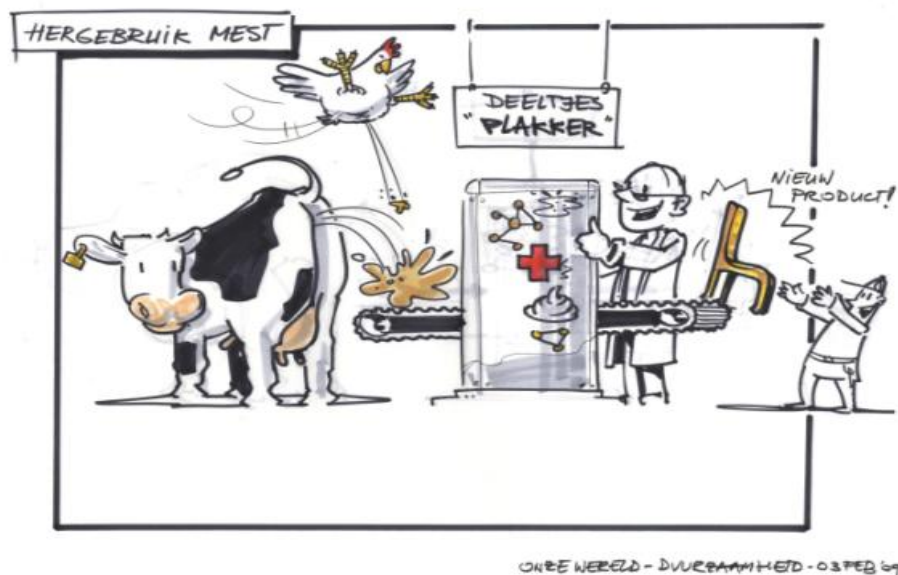
Biogas: Biogas is qua omvang een van de meest kansrijke opties voor duurzame energie, waarbij zowel de productie (Deventer/Salland) als de toepassing mogelijkheden bieden voor Deventer. Voor onder andere Steenbrugge en Keizerslanden is energievoorziening op basis van biogas voorkeursoptie. Maar ook onderzoek naar de mogelijkheid van productie van biogas in Salland is een speerpunt in de duurzaamheidsagenda.

PV, zonnecellen: Opwekking van klimaatneutrale energie, door middel van zonnepanelen heeft een hoge prioriteit. Wij focussen op het zoeken naar schaalgrootte, fiscale en financiële arrangementen en slimme combinaties van productie en consumptie en eventueel distributie van met zonnecellen opgewekte elektriciteit waarbij exploitatie zonder subsidie mogelijk is.

Duurzame gebiedsontwikkeling: Duurzame gebiedsontwikkeling komt vooral tot uitdrukking in de (schaarse) nieuwbouwlocaties zoals Bedrijvenpark A1 en Steenbrugge en in de duurzame herontwikkeling van bestaande woonwijken of bedrijventerreinen zoals het Havenkwartier.

Restafval: Het lange termijn doel is om het restafval in 2030 te reduceren tot een fractie van het huidige niveau. Op dit moment volgen ontwikkelingen in de sfeer van afvalscheiding en hergebruik elkaar in snel tempo op alsmede onderzoek naar gebruik van afval als grondstof voor duurzame energie. Met Circulus en provincie en regio worden op dit gebied innovatieve projecten ontwikkeld.

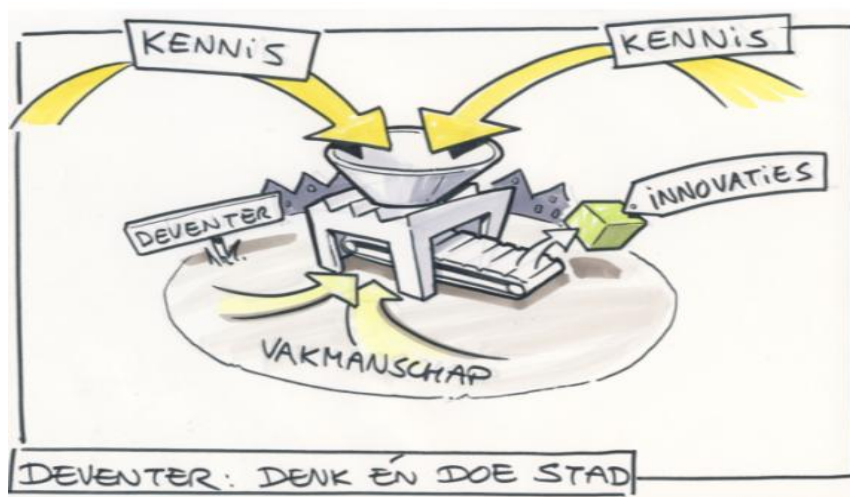
Duurzaam ondernemen: Het bedrijfsleven propageert het “nieuwe werken” en bevordert duurzaamheid door intensief gebruik te maken van telewerken, videoconferencing en mobiele toepassingen. Energieneutraliteit wordt bevorderd met concepten als smart city en smart grid, waarbij energieproductie en –verbruik beter op elkaar worden afgestemd. Groene ICT helpt om het hoge energieverbruik van moderne hulpmiddelen te reduceren. Aardwarmte, warmte-koude opslag, het debiet van de IJssel, stuk voor stuk zaken die op korte of lange termijn een bijdrage kunnen leveren aan een duurzaam Deventer. Energiebesparing door duurzaam produceren wordt gestimuleerd.

Activiteiten:

- Gemeentebrede regie op het thema duurzaamheid, waarmee de samenhang van en prioriteit voor de gemeentelijke duurzaamheidsactiviteiten wordt versterkt
- Opstellen van de uitvoeringsagenda duurzaamheid gevolgd door het opstellen van een nulsituatie
- Sluiten van een duurzaamheidsconvenant Deventer – Overijssel: versterking van de samenwerking en gemeenschappelijke investeringen in duurzaamheid van Deventer en de provincie Overijssel
- Verbinden van de op te stellen kansen kaart duurzaamheid verbinden met de Routekaart naar de duurzame stad 2040 zoals die door het Rijk is ontwikkeld

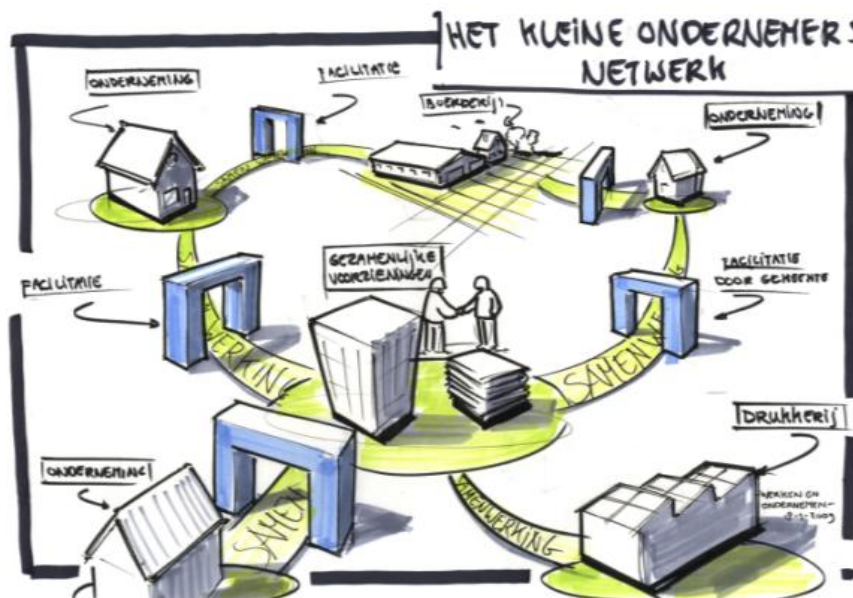
- Stedendriehoek Onderneemt Energie Neutraal (SOEN): regionale samenwerking bij het duurzaam ondernemen in de regio
- Gemeentelijke investeringen in duurzaamheid mede ter bestrijding van de economische crisis
- Afvalplan 2030, primair gericht op het reduceren van afvalstromen
- Duurzame nieuwbouw, integreren in de gebiedsontwikkeling en het bouwproces.
- Verduurzamen bestaande woningvoorraad in samenwerking met corporaties en particuliere eigenaren. Met corporaties maken van prestatieafspraken en particulieren de zorg uit handen nemen in de regels rondom het plegen van aanpassingen aan de woning
- Meer nadruk leggen op de sociale aspecten bij de realisatie van projecten met behulp van het covenant Social Return on Investment met partners in de stad
- Onderzoek naar de wenselijkheid, haalbaarheid en mogelijke opzet van een duurzaam dienstenbedrijf Deventer in samenwerking met provincie, regio en private partners
- Benutten van de innovatiekracht van het Deventer bedrijfsleven gericht op het realiseren van de duurzaamheidsambities
- Duurzame gemeentelijke bedrijfsvoering: huisvesting, stroomkosten, ICT, reiskilometers e.d.)
- Duurzaam inkopen, niet alleen materiaalkeuze, maar ook wijze van uitvoering opdrachten, reisafstand e.d.
- Monitoren: opstellen van een monitor duurzaamheid waarbij de effecten van beleidskeuzen op korte en lange termijn systematisch in beeld worden gebracht met name gericht op de bijdrage aan de klimaatdoelstelling 2030

6 Economische en culturele innovatieagenda

Innovatie staat voor vernieuwing. Een vitale samenleving vernieuwt en regeneert zich voortdurend. De drijvende krachten hierachter zijn de wetmatigheden van het economisch krachtenveld, maar ook de inspiratie die de culturele/creatieve sector in Deventer ons biedt. De uitdaging voor de komende periode is om duurzaam te investeren in de economische vernieuwingskracht van Deventer voor de langere termijn. De gemeente is van cruciaal belang bij het scheppen van de juiste randvoorwaarden voor een creatief en innovatief klimaat. Daarom zetten we ons in om samen met de provincie Overijssel als cofinancier nu daadwerkelijk uitvoering te gaan geven aan die opgave.

Het karakter van het ondernemerschap in Deventer is in belangrijke mate (boven)regionaal en soms (inter)nationaal. Dat versterkt de noodzaak maar ook de kansen voor dynamische, innovatieve ontwikkeling. De gemeente gaat op zoek naar nieuwe (subsidie)kanalen in het internationaal beleid ter ondersteuning van onze culturele en economische ambities o.a. via de Euregio en de Europese unie.

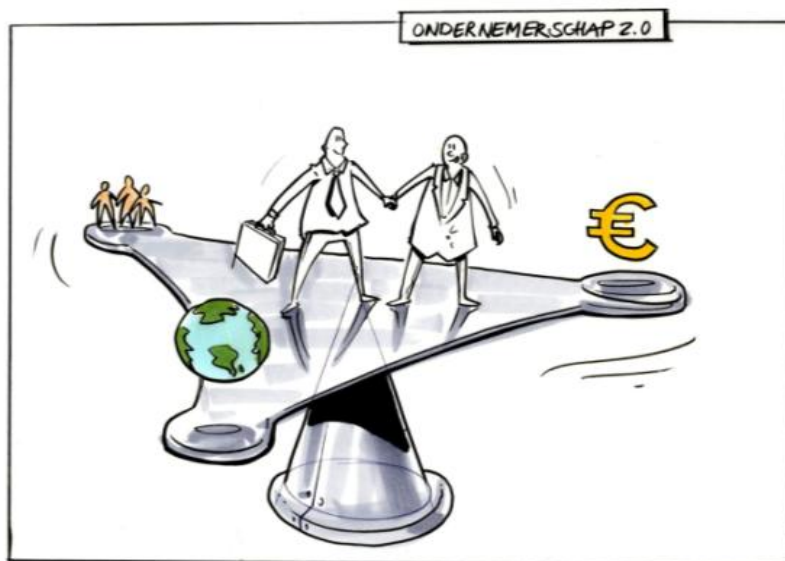
Economische Visie: Deze visie zal een wervend economisch toekomstperspectief Deventer 2020, dat door betrokken partijen wordt onderschreven. Uitvoeringsafspraken komen tot stand op basis van voorstellen van het bedrijfsleven en de maatschappelijke organisaties. Het opstellen van de visie vindt plaats op basis van cocreatie met deze partners (participatieladder, trede 4), waarbij de uitvoeringsagenda een gemeenschappelijke is (coproductie, co-contracting). Langs deze weg wordt tevens vorm gegeven aan de samenwerking op langere termijn.

Innovatie in de samenleving: Parallel aan deze visie zal een strategisch gemeentebreed programma met diverse projecten ontwikkeld worden voor innovatie in de samenleving, versterken van het vestigingsklimaat en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Organisatie van het innovatief vermogen, het makelen en schakelen voor innovatieve projecten en hun initiatiefnemers en het borgen van het initiatief in particuliere handen (publiekprivate samenwerking) dragen bij aan het innovatief klimaat in Deventer. Sterke sectoren als zorg, duurzaamheid, toegepaste ICT en advies- en

dienstverlening zijn daarbij speerpunt. De gemeente draagt bij aan een jaarlijkse innovatieprijs voor veelbelovende en succesvolle innovatieve ondernemers.

Cultureel klimaat; Een hoogwaardig en uitdagend/prikkelend cultureel klimaat hoort bij de cultuurstad Deventer. Dat geldt ook voor het cultuurhistorisch erfgoed, vooral in de binnenstad maar ook in het buitengebied. Een sterk cultureel voorzieningenniveau is ook een noodzakelijke voorwaarde voor een bloeiende en zich vernieuwende economie. De verdere ontwikkeling en vernieuwing van het aanbod van evenementen en het versterken van Deventer als cultuurstad – met zowel grootschalige als kleinschalige onderdelen – is daarvoor noodzakelijk. Het doorontwikkelen van de cultuurpleinen, waaronder de culturele Driehoek van Nieuwe Markt, Stromarkt en Lamme van Diesplein draagt daar aan bij. Interactie tussen cultuur en bedrijfsleven wordt gefaciliteerd met initiatieven als Ongezouten en Cultuur in bedrijf. De ontwikkeling van het Havenkwartier biedt hiervoor een belangrijke voedingsbron.

Onderwijs: Het vakmanschap waar de Toekomstvisie 2030 over schrijft kan worden gestimuleerd door een onderwijsaanbod dat aansluit op ons economisch profiel en inspeelt op nieuwe markten. Ondersteuning van starters en de afstemming van het aanbod op de vraagzijde van de arbeidsmarkt pakken we op samen met de instellingen voor beroepsonderwijs. Kennisvalorisatie wordt gestimuleerd: niet alleen ontwikkelen van kennis, maar deze omzetten in nieuwe producten, diensten en bedrijvigheid, die leiden tot meer omzet en werkgelegenheid.

Activiteiten:

- Opstellen Economische visie Deventer 2020 die richting geeft aan de economische ontwikkeling van Deventer en voorzien is van een uitvoeringsprogramma. De visie wordt opgesteld in samenwerking met het bedrijfsleven zodat er sprake is van een gemeenschappelijk product (op participatieniveau cocreatie) en partnerschap in uitvoering (coproductie en co-contracting).
- Economische kopgroep: doorontwikkeling bestaande samenwerking tussen bedrijfsleven en gemeente tot strategisch partnerschap, waarbij ook de component arbeidsmarktbeleid wordt ingebracht

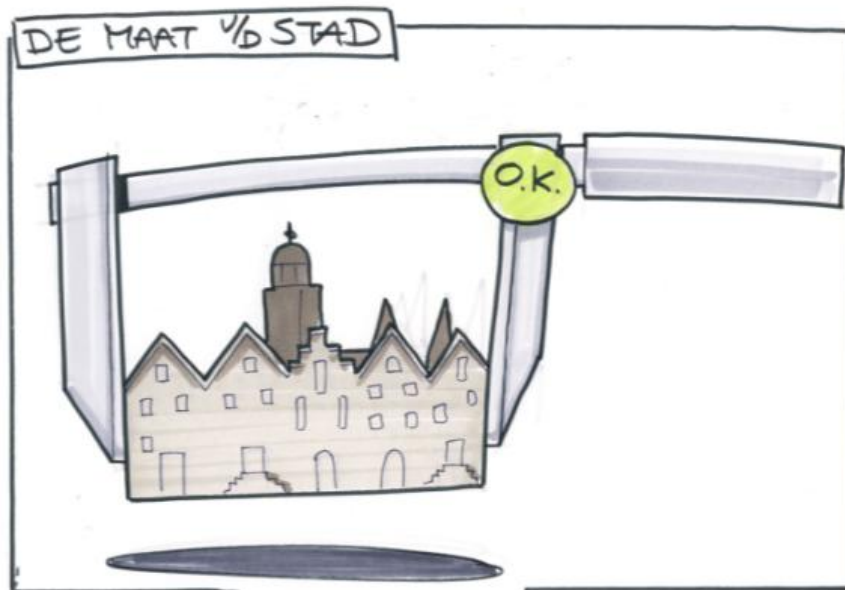
- Ontwikkelen en uitvoeren strategisch gemeentebreed programma Innovatie in de samenleving
- Aanhaken op de ICT-Innovatieagenda Overijssel/Oost Nederland, de digitale agenda van het Rijk en die van Europa met eigen projecten en in samenwerking met netwerken zoals Stedenlink
- Deelname aan programma Economische Innovatie in regionaal verband (Stedendriehoek, met steun van Overijssel en Gelderland) o.a. faciliteren van het programmabureau Stedendriehoek Onderneemt en het regionaal innovatieprogramma en Stedendriehoek Onderneemt en SOEN (*boegbeeld*)
- Havenkwartier: organische herontwikkeling van dit verouderde bedrijventerrein tot een attractief en veelzijdig vestigingsmilieu met kansen voor creatieve economie, cultuur en bijzondere woonmilieus. Herontwikkeling silo's (*boegbeeld*)
- Op regionale schaal doen van onderzoek naar de optimale schaalgrootte voor de uitvoering van gemeentelijke activiteiten (economies of scale)
- Maatregelen gericht op duurzame bedrijventerreinen, waaronder bedrijvenparkmanagement en duurzaam bouwen en duurzaam energiegebruik (in samenwerkingsvormen met het bedrijfsleven)
- Komen tot nieuwe oplossingen voor het vraagstuk van leegstand van kantoor- en bedrijfspanden (andere vormen van financiering in relatie tot gebiedsontwikkeling)
- Culturele Driehoek: Filmtheater Hegius en vernieuwde bibliotheek in een samenhangende gebiedsontwikkeling tussen Lamme van Dieseplein en Nieuwe Markt
- Economische en culturele ontwikkeling van de binnenstad, versterken van Deventer als evenementenstad
- Kennisvalorisatie: ontwikkeling van vraaggestuurde onderwijsprogramma's en lectoraten die enerzijds bijdragen aan talentontwikkeling en anderzijds kennis vertalen in economische (nieuwe) bedrijvigheid
- Faciliteren startersinfrastructuur/versterken ondernemerschap
- Verbinden onderwijs en arbeidsmarkt via o.m. initiatieven als Techniek onder 1 dak
- Opstellen en uitvoeren nota Europees beleid Deventer, samenwerking op het niveau van Euregio, betere benutting van Europese subsidiemogelijkheden
- Monitoren: systematisch meten van relevante indicatoren, zoals de sociaaleconomische thermometer, participatiecijfers en de duurzaamheidsmonitor, ten behoeve van de herijking en programmering op korte en langere termijn

D Naar een nieuw evenwicht

Deventer staat de komende jaren voor een grote uitdaging. De (rijks)bezuinigingen dwingen tot een herbezinning op taken en investeringen die de gemeente wel en niet (meer) kan uitvoeren. We moeten selectief zijn, scherp kiezen tussen 'onvermijdelijk' en 'minder noodzakelijk' zonder de kracht van Deventer aan te tasten. We gebruiken die kracht om een nieuw bestuurlijk evenwicht te vinden. We gebruiken de in onze gemeenschap aanwezige creativiteit om evenwichtig te versoberen en tegelijkertijd onze gemeente duurzaam te versterken. Wij zoeken de kracht van onze gemeenschap op door de burger meer te betrekken bij en deelgenoot te maken van besluitvorming. We benutten onze mogelijkheden om, ook in lastige tijden, de economische dynamiek en de ruimtelijke ontwikkeling van onze gemeente te stimuleren. We willen ook sociale dynamiek, dus actieve en betrokken inwoners uit alle geledingen van de bevolking. In nieuw evenwicht, maar wel in dynamisch evenwicht. We wachten niet af, maar we bereiden ons voor. Zodat we nu, en zeker zodra het economisch tij verbetert, nieuwe impulsen aan onze gemeente kunnen geven.

Dat komt tot uitdrukking in 3 agenda's:

- Interactiviteit en partnerschap
- Publieke dienstverlening en zelfbeheer
- Kwestie van Kiezen

7 Interactiviteit en partnerschap

De samenleving is in een hoog tempo aan het veranderen. De vroeger zo vanzelfsprekende autoriteit van een gemeente heeft plaats gemaakt voor een permanente zoektocht naar legitimiteit van het overheidshandelen. Mensen en bedrijven/instellingen zijn mondig, stellen zich pro-actief op of kiezen juist een tegenovergestelde, zeer afstandelijke of zelfs afzijdige houding ten opzichte van de publieke zaak. Dat daagt de gemeente uit tot het zoeken naar nieuwe verhoudingen tussen bestuur en bestuurden. Zijn burgers kiezers, klanten, onderdanen of partners? We willen open discussies tussen het college van burgemeester & wethouders en gemeenteraad enerzijds en tussen gemeentebestuur en samenleving anderzijds. Discussies over belangrijke onderwerpen, waarbij uitkomsten niet op voorhand vastliggen. Een nieuw evenwicht vraagt ook om een nieuwe stijl van besturen. De code voor goed openbaar bestuur is daarin leidend. Wij willen werken in een open bestuursstijl.

Wij willen graag gebruik maken van wat leeft in de Deventer samenleving. We gaan zoeken naar nieuwe impulsen om de Deventenaar niet alleen beter te betrekken bij wat we doen, maar ook volwaardig mee te laten doen. We maken goed gebruik van bestaande en nieuwe (bestuurlijke) instrumenten om onze inwoners, organisaties en bedrijven mee te laten doen bij het politieke proces.

Sturen op basis van vertrouwen is daarbij cruciaal. Onze burgers, bedrijfsleven en organisaties verwachten een open houding en ruimte voor hun inbreng. De participatieladder geeft daarvoor goede handvaten, waarbij met de hogere treden (coproductie, zelfbestuur) nog verder ervaring opgedaan zal moeten worden.

We zoeken samenwerking en partnerschap met professionele partijen uit de publieke en private sfeer om onze gezamenlijke doelstellingen en ambities te helpen verwezenlijken. Instellingen en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, corporaties, ondernemers en het bedrijfsleven zijn belangrijke strategische partners om samen ontwikkelingen in te zetten, daar draagvlak voor te verkrijgen en te realiseren. Die samenwerking zetten we voort. Met onze buurgemeenten werken we al intensief samen in de regio. In Stedendriehoek of ander verband zoals in Salland. Een belangrijke samenwerkingspartner blijft de provincie Overijssel. Maar ook bij het Rijk en in Europa zoeken we verbinding.

Activiteiten:

- Interactieve werkwijze; beleid en uitvoering pakken we in samenwerking op met bewoners, bedrijven en instellingen zonder de democratische controle te verliezen (participatieladder);
- Wijkgerichte gebiedsprogrammering; integraliteit en samenhang voor onszelf en de burger
- Stedendriehoek als één stedelijk netwerk zien; vooral in thema's als mobiliteit, arbeidsmarkt, economie en duurzaamheid zal de samenwerking geïntensiveerd worden;
- Synergie zoeken en structureel bouwen aan strategische partnerschappen en coalities in gemeente, regio, landelijk en Europees; in kaart blijven brengen van strategische partners en spelers;
- Voor monitoring op deze agenda steunen we o.a. op de Staat van Deventer en de Stedendriehoek Index (in ontwikkeling)

8 Publieke dienstverlening en zelfbeheer

De gemeente is verantwoordelijk voor tal van publieke diensten. Soms alleen, soms samen in coproductie en co-contracting met andere professionele organisaties. De gemeente als eerste overheid wil de kwaliteit van de publieke dienstverlening ook optimaal laten aansluiten bij de vraag die burgers hebben. Maar de gemeente kan niet alles oplossen. We stimuleren mensen tot zelfredzaamheid, individueel en collectief en vragen ook wat mensen voor elkaar kunnen betekenen. Zelfbeheer kan alleen gedijen in een gemeente met een sterke sociale structuur. Waar inwoners zich verbonden voelen met hún straat, wijk, stad of dorp en ook met hún gemeente. Wij bouwen op en aan een Deventer dat sterk is betrokken bij het wel en wee van hun gemeenschap.

Activiteiten:

- Realiseren en vasthouden hoog niveau van publieke dienstverlening
- Verbeteren toegankelijkheid digitale dienstverlening
- Vernieuwen kwaliteitshandvest
- Verbreden Klant-Contact-Centrum met derde partijen/dienstverleners
- Optimaliseren vergunningverlening
- Verlagen administratieve lasten, versnellen van voorbereidingsprocessen, verkorten van doorlooptijden (deregulering)
- Slagvaardige organisatie, stroomlijning: kortere lijnen, kleinere organisatie, plattere managementstructuur, meer regisseren en faciliteren, meer vertrouwen, en minder bemoeienis uitvoering, sturen door los te laten
- Meer zelfsturing door bewoners op de inzet van middelen in de wijk;
- Herijking wijkaanpak, wijkaanpak van meer bewoners maken dan alleen het wijkteam;
- Voor monitoring op deze agenda steunen we o.a. op de monitor Publieke dienstverlening, Waar staat je gemeente, monitor burgers en bedrijven centraal, monitor deregulering en benchmark publiekszaken

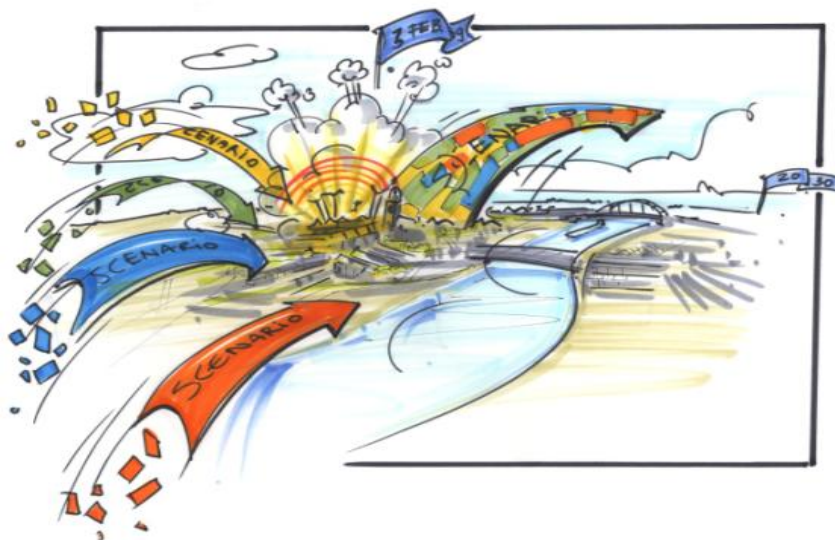

Bestuur & verantwoord
00.01.09

9 Kwestie van kiezen

Deventer staat de komende jaren voor een grote uitdaging. De (rijks)bezuinigingen dwingen tot een herbezinning op taken en investeringen die de gemeente wel en niet (meer) kan uitvoeren. De ingezette actie 'Een Kwestie van Kiezen: verdienen en bezuinigen in samenspraak met de samenleving' moet uitgroeien tot een meer permanent strategisch proces van herijking van prioriteiten en herschikking van middelen. Kaderstelling voor het maken van keuzes verloopt via de (middel-)lange termijn beleidsagenda, lange termijn visies (economische structuurvisie, sociale structuurvisie, ruimtelijke structuurvisie) en visiedocumenten per thema/agenda. Halfjaarlijks worden beleidsmaatregelen en beleidsvoornemens van de gemeente getoetst aan de evoluerende prioriteiten in het licht van de (strategische) doelstellingen van de beleidsagenda en de voorgenomen decentralisatie-, bezuiniging- en efficiencytaakstellingen vanuit het rijk en de medeoverheden (implementatie en anticyclisch maken). Een maal in de vier jaar wordt de (middel-)lange termijn beleidsagenda bewerkt tot een verkenning met richtinggevendende bouwstenen voor de collegevorming.

Er zal ook fundamenteel gekeken moeten worden naar het businessmodel van de gemeente. We hebben te kampen met tegenvallende resultaten van het grondbedrijf en zullen rekening moeten houden met het opdrogen van deze voorheen gestage inkomstenstroom. We kunnen er evenmin op vertrouwen dat het Rijk steeds voldoende middelen ter beschikking zal stellen om onze doelstellingen en ambities te verwezenlijken. We zullen nieuwe activiteiten ontplooiën om de verdien capaciteit te vergroten, partnerschappen aangaan om investeringen samen te plegen en burgers mobiliseren als coproductanten. Het opstellen van de beleidsagenda en de lange termijn kaders, het (permanent) herijken van onze doelstellingen en ambities in relatie tot de (financiële) spankracht van de gemeente en het vernieuwen van het gemeentelijk financieel businessmodel dient onder één regie in een nauwe onderlinge samenhang plaats te vinden.

Activiteiten:

- Doorontwikkelen van de programmabegroting door meer herkenbare en resultaatgerichte programma's en indicatoren;
- Doorvoeren van de Kwestie van Kiezen-cyclus; permanent proces van verdienen en bezuinigen om de toenemende financiële dynamiek vanuit het Rijk en medeoverheden op te vangen en voor het realiseren van ruimte voor nieuw beleid;
- Beleidsagenda; in kaart blijven brengen van kansen en bedreigingen door het halfjaarlijks toetsen en herijken van prioriteiten en agenda; de beleidsmaatregelen en beleidsvoornemens van de gemeente zullen in een ritme dat overeenkomt met en in grote lijnen aansluit bij de reguliere P en C –cyclus worden getoetst aan de evoluerende prioriteiten in het licht van de (strategische) doelstellingen van de beleidsagenda en de voorgenomen decentralisatie-, bezuinigings- en efficiencytaakstellingen vanuit het rijk en de medeoverheden (implementatie en anticyclisch maken).
- Kaderstelling voor het maken van keuzes via de (middel-)lange termijn beleidsagenda, het opstellen van lange termijn visies (economische structuurvisie, sociale structuurvisie, ruimtelijke structuurvisie) en visiedocumenten per thema/agenda;
- Halfjaarlijks toetsen van beleidsmaatregelen en beleidsvoornemens van de gemeente aan de veranderende prioriteiten in het licht van de (strategische) doelstellingen van de beleidsagenda en de voorgenomen decentralisatie-, bezuiniging- en efficiencytaakstellingen vanuit het rijk en de medeoverheden (implementatie en anticyclisch maken);
- Inzicht geven in de sociaaleconomische en demografische ontwikkeling via het jaarlijkse Trendrapport;
- Voor monitoring op deze agenda gebruiken we o.a. de instrumenten ex-ante toetsing, beleidsevaluatie, beleidsvisitatie en klantenpanel.